

Tudi za Vogel in Komno se obetajo žičnice.

Ta bohinjski svet pod Triglavom je v zimski obleki morda še mnogo lepši kakor poleti, obilica snežnih padavin je jamstvo za nadaljnji razvoj zimskega turizma. Ali bodo morda s tem izumrli tisti vztrajni, tihi ljubitelji gorske samotnosti, ki smo jih srečali v samoti na svojih poteh? Morda jih bo res manj, toda praksa kaže, da se ohrani v vsakem narodu nekaj tistih himalajsko utrjenih ljudi, ki vztrajajo vsem žičnicam navkljub pri svojih asketskih podvigih. Čas prinese svoje, toda tudi onim drugim bodo še ostali vrhovi brez jeklenih drogov.

Po direktni na Aiguille Verte

METOD HUMAR

Mesec je že osvetlil gore nad Chamonixom.

Ne morem spati. Kako bo jutri, me skrbi. Na Aiguille Verte hočeva po Charlet-Platonovi smeri. Prvič sva v teh gorah; izkušenj v ledu nimava. V naših gorah ne najdeš takega ledu, kot je tu. Stena, po kateri bova plezala, je izrazita ledna tura. Tisoč metrov.

Med premišljevanjem, kaj naju čaka, zaspi.

Ob dveh zjutraj zlezeva iz spalnih vreč. Na kopni skali pod Drujem plapolajo trije plamenčki, tiho, skoraj sramežljivo, kot da bi se bali zmotiti skrivnostno tišino spečih velikanov.

Švicarja tudi ne govorita, v Bonattijev steber gresta; ne da se jima govoriti. Pa saj besede niso potrebne, ko so ture že stokrat preplezane v mislih.

Poljaka sta živahnjša. Namenjena sta v isto smer kot midva. »So dereze v redu?« »So.« »Greva!«

Molče se napotiva za drobnim snopom svetlobe žepne svetilke.

»Počakaj!« »Kaj je?« »Dereze.«

Poljaka sta le še drobna luč na ledeniku Nant Blanc. Na Montenversu je zapiskal prvi vlak v pozdrav mlademu jutru.

Še meni se pokvari vezava. Dan je, ko vstopiva v steno. Plezava istočasno. Če bi tu varovala, v treh dneh ne prideva na vrh. Hitro napredujeva in Poljaka nista več tako daleč. Motijo naju le ledeni žlebovi, preko katerih je treba.

Če bo šlo tako, bova ob enajstih na vrhu, mislim, ko stopam v Tonetove stopinje.

V pičlih treh urah sva pod poledenelo steno.

Sedaj bo šlo zares, tu je ključ smeri. Kako je trd led, sem videl v ledenih žlebovih, ko je Tone mimogrede zabil ledni klin. Jaz sem ga moral spotoma izbiti.

Še nekaj klinov za pas. Že visim na poledenelih oprimkih v skalni steni. Tako, tale U klin dobro drži, meter nad njim poje drugi. Dva metra prosto. — Snamem rokavice — toplo mi je. Spet klin, dobro, da ga imam kam skriti. Tipam po majavi luski, pa je ne morem doseči. V drobno poklino bom zabil klin in lusko bom z lahkoto dosegel. Klin — Kje je? Ni ga. Saj sem jih imel kakih šest. Pogled navzdol — vsi tičijo v skali. Pa prosto. Kaj pa na stojišču?

Po vrvi se spuščam nazaj k Tonetu. Nepreviden gib in dobra s krznom podložena rokavica gre po ledenem žlebu na ledenik Nant Blanc. Še srečno

Aiguille Verte, z vrisano direktno smerjo

vožnjo ji voščim in že povzemam vrvi. Tone je kot bi mignil pri mojem najvišjem klinu. Više že srebrno zazvoni »cassin« v trdem granitu. Stoji na luski, še nekaj metrov, pa bo na stojišču, verjetno še toplem od stopinj mlajšega Poljaka.

Zebe me, iz nahrbtnika mi je sedajle nemogoče vzeti rokavice.

»Naprej!« Težko sem čakal te besede.

»Počakaj, v prste se mi je zanohtalo.« Uh, kako boli! Naprej je treba.

»Grcš ti?« »Ne, sem preveč trd,« mu odgovarjam. Cepetam z nogami, poprijemam vrvi; za silo sem se ogrel. Tone pa seka drobne oprimke v navpično poledenelo steno. »Še dva metra in spet bo dobro,« mi govori. Da sta ta dva metra najtežja, vidim, ko z razrahljano vezjo na derezi plezam do stojišča, ki se koplje v soncu. Poljakov ne vidiva več; vsaj dve uri sta pred nama. Onadva imata najbrž boljše dereze, kot so naše. Ko bi vsaj sonca ne bilo! Nikdar si nisem predstavljal takega plezanja. Ves dan že plezava brez počitka, brez stojišča, neprenehoma vihteč cepin. V nogah čutiva, da so dereze odveč in nahrbtnika sta tako nabita, kot da greva za novoletne praznike v domače gore. Pa še to vroče sonce. Ko bi se vsaj kam lahko usedel, pa nič, samo strma snežna, včasih ledena strmina in za priboljšek še poledenela skale. Plezanje v Centralnih Alpah ni plezanje, ampak garanje. Da bi vsaj imela dobre dereze! To premišlujem, ko noge in roke avtomatično delajo ta dan že tisočkrat ponovljene gibe.

V plaznici naju sprejme toča ledenih izstrelkov, ki padajo s serakov. Včasih kak kos prav nevarno zašumi mimo najinih ušes, pa se tudi temu privadiva. Čemu se danes še nisva?

Sneg postaja plitvejši in pod njim je požled. Nič kaj junaško se ne lotim gnilega snežišča, ki drži na greben. Na grebenu piha prav strupen veter. Na srečo vrh ni več daleč. Še ne bo vrha?

Greben a noče in noče biti konca; sneg, led in poledenele skale... Plezava oba hkrati. Kako se varuje, sva v tej steni skoraj pozabila. Veter je vedno hujši, seraki pa še vedno enako daleč. Da le enkrat zlezem iz te stene, potem ledu še povoham ne več. Kopne skale bom pa še plezal.

Se to! Sredi serakov so se stopinje Poljakov obrnile nazaj. Da bi sedajle hodil nazaj, mi še na misel ne hodi. Poljaka sta za kakih sto metrov sestopila in po snežni strmini obšla serake. Midva bova serake prečila na najmanj strmem delu.

Tone zabije dva ledna klina in varuje. Divje sekam led, stopinja za stopinjo se kaže v zelenem ledu. Tako, samo naprej, ven iz objema ledu in mraza, na vrh, ki je videti tako prijazen, na katerem je golovo sneg — ne pa led.

Kaj je to? Desna noga je spodletela, da se s težavo obdržim v ravnotežju. Dereze so zares dokončno odpovedale; vijaka sta po celodnevnem trpinčenju klonila. Od jeze bi jokal, pa rajši ponižno izsekam veliko stopinjo in zabijem ledni klin. Tone nadaljuje začeto delo. Po dveh raztežajih izgine v oblaku pršiča, ki ga nosi ta peklenski veter. Kot vojak, ki je na bojišču izgubil nogo, pa se mora še vedno boriti, sem. Počasi in skrajno previdno izplezam težke metre te kljub vsemu lepe stene.

Zdi se mi, da imam nogo v razpoki. Za premišljevanje ni časa, treba je za vrvjo, ki izginja v vrtincu snega — vrh!

Grandes Jorasses, Mont Blanc, Chamoniške igle, Dru. Švicarske Alpe so ožarjene od zahajajočega sonca. Za lepoto žal ni časa, še za menjanje filma ne. Preveč je mraz in veter naju hoče s svojimi strupenimi sunki prebosti.

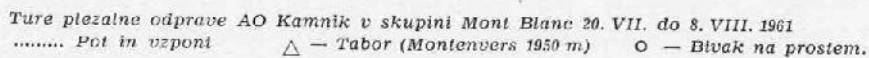
Samo navzdol, tja, kjer na zeleni travi stoji šotor in ob njem brni kuhar...

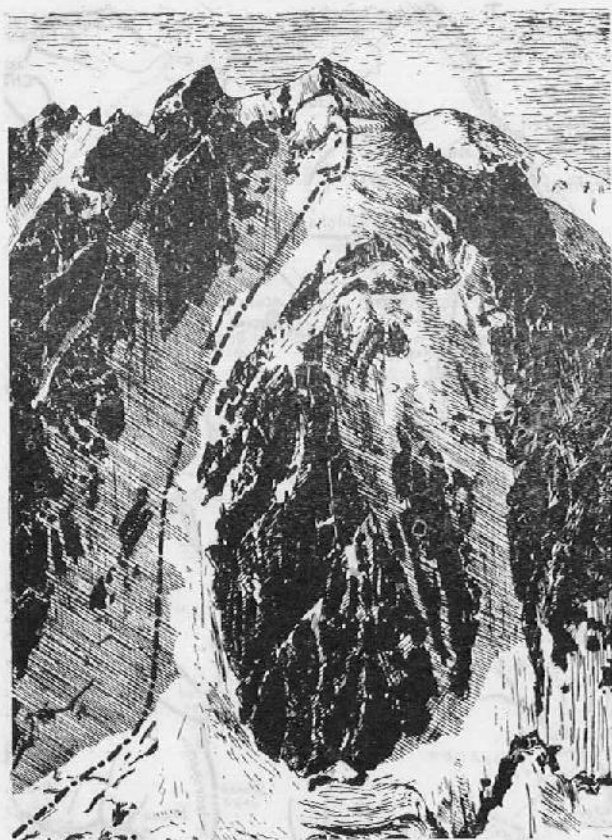
Stare stopinje, Whymperjev kuloar — samo po njem lahko doseževa dolino. Kuloar je tura zase. Od dveh zjutraj sva na nogah in vihar nama je vzel še tiste moči, ki sva jih hranila za sestop.

Gledava se. Tone zakorači v strmo snežno vesino; kot da je to že domeno, se mu po par metrih pridružim. Počasi, brez varovanja sestopava po kuloarju. Leden žleb. — Bova varovala? Ne! Tone seka majhne stopinje, sledim mu plezajoč večinoma po levi nogi in obeh rokah.

Spet sva v snegu. Na nebu se je pravkar pojavil mesec; kaže pa, da nama ne bo dolgo svetil. Po nebu se vlačijo megle. Ali bova dosegla ledenik Talèfre? Mesec, kot da je zaslutil najin strah, se je skril za oblake. V trdi temi sva, kje — ne veva. Pot drži samo navzdol. Spet je leden žleb in znova se začne danes že stokrat ponovljena pesem — stop za levo nogo, stop za desno nogo... Še ne bo konca?

Koliko je bilo ura, ko sva dosegla skale, ne vem. Vem le, da je bila v območju skal brezupna tema. Plezava levo, desno, naprej, nazaj, le prave poti ne najdeva. Najdem staro vrvco, se po njej spustim po granitni plošči v temo, ne da bi vrvco prej preizkusil. Po petih metrih vrvce zmanjka, noge pa mešajo noč. S težavo splezam nazaj. Odveževa se in pripraviva vrv za spust. Dvajset metrov spusta naju privede samo še nekaj metrov nad veliko črno praznino. Na drugi strani te praznine je bela lisa. Gotovo je to krajna poč. Znova se naveževa in sestopim par metrov prosto. Da, krajna poč je to. Premišlujem,

Aiguille Verte — 4121 m
Severovzhodna stena:
Kuloar Couturier
(Smer vzpona —, —, —)
(Plezali 31. VII. 1961
Miha Habjan in
Marko Voljč;
bivak na vrhu. Gl. PV 1963/3)
Risal: Janez Voljč

Risal: Janez Voljč

ali naj jo preskočim ali ne. Strah me je črne praznine pod menoj. Kot že večkrat danes, se tudi tokrat hitro odločim za skok. Že sem na ledeniku. Tone mi sledi. Še tale ledenik in vse bo v redu.

Sneg na ledeniku je gnil. Udira se nama, ko sva že desetič ponovila svoj zaklad kletvic, se usedevala in popijeva konservo oranžade; to je tudi vse, za ves dan.

Spet se mi udre, morda desetič, morda stotič, saj ne vem niti, kdo sem, le to vem, da je na koncu tega ogabnega ledenika koča, v kateri so postelje, na katerih se božansko spi.

Koča — sediva na skali in zvijava vrvi. V koči je luč. Za ture se pripravljajo; seveda, saj je že ena po polnoči.

Midva greva spat. — Ne, samo pozabit, kar sva rekla, da v ledu ne bova več plezala.